

DOSSIER DE PREMSA

Una coproducció
d'IRU i SINGULAR AUDIOVISUAL

Guió i direcció
ANTONI MIR

Música
ANTONI PARERA FONS

L'OBRA D'UN GEGANT

La serra de Tramuntana i Mallorca

IRU

singular AUDIOVISUAL

L'OBRA D'UN GEGANT

És un documental de 52 minuts que presenta la història d'un jove marger del segle XXI a la recerca de les pròpies arrels a partir del seu ofici i l'estreta relació que té amb el paisatge mitològic de la seva infància: la serra de Tramuntana.

La seva història esdevé un viatge guiat per l'ànima de la serra de Tramuntana, una reflexió sobre el sentit profund d'aquest terra i sobre l'impacte emocional que ha suposat al llarg de la història a aquells que es varen aturar a contemplar la seva bellesa i que, deixant-se endur pel patrimoni de les seves formes de vida i de la seva història, van quedar fascinats per la seva captivadora atmosfera.

1. ANTECEDENTS

A partir d'una idea d'Antoni Mir, es va elaborar un guió preliminar per a un documental sobre la serra de Tramuntana que donés a conèixer internacionalment els valors culturals, naturals, mediterranis i universals de la costa nord de l'illa de Mallorca, a través del creuament de mirades de diferents personatges que tenen un fort lligam personal i emocional amb el paisatge, com a recolzament comunicatiu a la candidatura de declaració de Patrimoni Mundial per la UNESCO.

2. OBJECTIUS

1. Donar a conèixer internacionalment els valors culturals, mediterranis i universals de la costa nord de l'illa de Mallorca, la Serra de Tramuntana. Aquest valors són la base de la candidatura de la Serra com a patrimoni de la humanitat (WHS).

2. Garantir la màxima qualitat amb l'interès de ser difós a través d'algunes de les principals cadenes europees (com per exemple, ARTE).

3. Desenvolupar un concepte documental fonamentat en la visions personals de personatges que atorguen valor de la narració i comparteixen amb el públic el gaudi dels valors de la serra de Tramuntana. No es tracta d'un documental promocional de la candidatura: és un documental de creació en el qual, a través de les històries d'una sèrie de protagonistes que tenen un fort lligam personal i emocional amb el paisatge, es donen a conèixer els valors patrimonials, culturals i paisatgístics de la Serra de Tramuntana. El punt fort del documental és l'interès humà dels personatges.

4. Reforçar l'interès internacional del documental amb la introducció de valors universals com és el respecte al medi ambient i la conservació del patrimoni, històries universals com és la de Robert Graves o Chopin, i la participació de personatges de projecció internacional com és le cas l'estrella de Hollywood Michael Douglas o el compositor teatral britànic Andrew Lloyd Webber.

4. PLANTEJAMENT

En Lluç, de petit sovint es quedava observant des de la finestra de l'habitació de casa seva, a la ciutat de Palma, la Serra de Tramuntana; principal alineació muntanyosa de l'illa de Mallorca situada a la costa nord de l'illa, que transcorre entre els termes de Palma i Calvià, fins arribar al Cap de Fromentor de Pollença. Aquesta es perfilava a l'horitzó, llunyana a l'activitat civilitzadora i agitada de la ciutat, salvatge, majestuosa, com si es tractés d'un drac endormiscat. El fons sempre és el mar, el mar d'Homer i dels pirates berberescs, que a través del segle ha moldejat aquesta terra. Lloc de llegendes i misteri, pol d'atracció d'artistes vinguts de totes parts del món.

En Lluç, a qui de petit les dones de casa li contaven contes populars mallorquins – ses rondalles – tot el sant dia cavil·lava en gegants. S'imaginava que la Serra era poblada per aquelles figures quimèriques, enormes i pesants. Gegants com aquell Polifem de l'Odissea o gegants que, com en la mitologia grega, no seguien cap llei dirigida a la col·lectivitat. Els talaiots, aquelles construccions ciclòniques dels nostres avantpassats de l'edat de bronze, ara fa 4.000 anys, eren als seus ulls clarament obra d'un gegant. De la mateixa manera, deduia que els milers de marjades que hi ha a la Serra eren un anfiteatre de gegants. S'anava a dormir somrient perquè sabia que als somnis l'esperava aquella terra d'horitzó il·limitat, poblada per aquells gegantassos, inmdemnes a la normativa del món.

Avui en Lluç és un home de 32 anys que es dedica precisament a l'ofici de marger, un ofici que si més no alguns paral·lelismes sí que té amb la figura del gegant: la força, la tradició, la itinerància, la llibertat, l'individualisme, el contacte amb la naturalesa...

L'illa es desperta entre boires d'aquarel·la. En Lluç guaita a la finestra de la seva casa ciutadana i li vénen a la memòria els records de la seva infància mentre contempla l'espectacle de la Serra que, a aquesta hora, inicia tímidament la definició dels seus perfils. La seva veu en *off* evoca aquells records de la infància i finalment es pregunta:

Què és un gegant? Una recerca moral? Un retrobament amb els ancestres?...

En la següent escena en Lluç condueix direcció a la Serra de Tramuntana. Allí li han encarregat una sèrie de feines, que segurament li duren dos o tres mesos a acabar. S'allunya de la ciutat per entrar al món rural de la Serra. El viatge que emprèn el nostre protagonista a la Serra, més que una conseqüència física de la seva feina, resulta a ser una representació simbòlica de la recerca de les seves arrels. El poder evocador de la vida pagesa mallorquina de la Serra fa que en Lluç es trobi amb les seves arrels col·lectives més profundes: les mediterrànies. El personatge entra en una altra vida, com Àlícia al país de les Marevelles.

Quin és el fil misteriós que creua aquesta part de l'illa de Mallorca, al qual el poeta britànic Robert Graves feia referència? – Es pregunta en Lluç – Què és el que fa que la Serra sigui un lloc tan especial, pol d'atracció de temperaments artístics com són els hereus de cert esperit romàntic: Ramon Llull... l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria... George Sand... Chopin... Santiago Russinyol... Gertrude Stein...? “Un paisatge ple de màgia i poesia” en paraules de l'Arxiduc Lluís Salvador. La Serra de la seva infantesa esdevé el seu univers mític.

Trobar resposta a aquestes preguntes finalment es convertirà en una lluita personal per forjar-se un destí, una identitat, a través del retrobament amb les pròpies arrels a partir del paisatge mitològic de la seva infància. El documental explora d'aquesta manera el conflicte del passat amb el present.

El protagonista/narrador obté el control sobre l'atavisme de què prové posant el fonament en el seu ofici: un ofici secular, identificat amb l'entorn, que té una estreta relació amb la construcció del paisatge cultural de la Serra. La continuïtat ocupació del territori per diferents cultures al llarg dels segles, ha afavorit la concentració d'una gran diversitat d'elements patrimonials on estan presents totes les cultures. El testimoni de tot això: les

construccions de pedra en sec.

És difícil en el món trobar una àrea relativament gran (800 km²) en el que el paisatge construït resulti ser tan extens, viu i ben conservat. Tan sols a la Serra hi ha 19.000 km lineals de marjades, els quals superen gairebé en tres vegades la Gran Muralla Xinesa.

No obstant això, la Serra no deixa de ser un paradís sotmès a diverses amenaces: l'especulació urbanística, la massificació de la Serra, la construcció de grans infraestructures, l'abandonament del camp i dels oficis tradicionals, etc. Aquesta noció de que la Serra és un paradís amenaçat, serà una de les principals preocupacions del nostre protagonista.

A més de'n Lluç, hi intervenen altres personatges en el documental. La majoria d'ells tenen relació directa amb el protagonista, com és el cas del compositor britànic Andrew Lloyd Webber, l'arquitecte de la Sagrada Família, Jordi Bonet, o el biòleg mallorquí Toni Font. D'altres, com és el cas de personatges com Michael Douglas, Annie Lennox o Carlos Fuentes, no en tenen cap.

Aquests personatges, ja sigui en forma de conversa amb el protagonista o en format d'entrevista, responen a una mateixa pregunta: què és allò que fa que la Serra sigui un lloc únic en el món? De la mateixa manera plantegen la necessitat de protegir la Serra enfront de futures amenaces que en puguin deteriorar els seus valors naturals i culturals.

D'aquesta manera el film s'allunya de la forma tradicional de narració, perquè la narració no segueix al personatge constantment. Per contra, la seva presència, ja sigui visual o auditòria, és usada com a fil conductor; com a lligam dels diferents personatges que hi apareixen i que estan relacionats l'un amb l'altre a un nivell més metafòric.

Les seqüències gravades amb aquells personatges que aparentment no tenen cap tipus de relació, es poden veure com a col·leccions de bocins de narració, que es

conecten a través d'associacions poètiques d'imatges de paisatge diferents, que ens serveixen de transició, i situacions de tal manera que dóna espai per a la reflexió metafòrica que sorgeix entre les seqüències i la juxtaposició dels diferents plans.

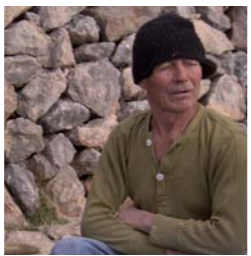
En conseqüència, l'estructura narrativa del documental és fragmentada. Motes escenes es desvien de la trama principal, sovint involucrant al marge com a testimoni i ocasionalment, excloent-lo del tot. Malgrat tot, aquestes diversions i el·lipsis són associades i simbòlicament relacionades al tema principal del documental, i ens ajuden a aprofundir en la psicologia del personatge i del paisatge que pretenem descriure.

És un documental que tracta de figures sobre el paisatge. Els diferents personatges ens descriuen sovint un paisatge interioritzat, íntim, adjectivat. El discurs del documental sorgeix de les històries que ensenyem i no a l'inrevés. En aquest sentit, no és un documental didàctic o descriptiu, sinó que és un documental que acompanya l'espectador a treure les seves pròpies conclusions a través de l'experiència compartida dels personatges.

Lluç Mir · Palma, Mallorca, 1977
Marger

Lluç Mir és un mestre marger de 32 anys, que tot i tenir estudis, ha optat en ple segle XXI per aquest ofici secular com a sortida professional. En Lluç viu a viu a la ciutat de Palma. Fa nou anys que es dedica a l'ofici de marger. Es va formar a l'Escola de Margers de Mallorca, fundada el 1986 pel Consell de Mallorca amb l'objectiu de recuperar l'ofici. Durant dos anys va atendre un curs organitzat per l'associació Artífex Balear, on va estudiar les tècniques tradicionals dels oficis de la pedra en un sentit més ampli i transversal: arquitectura, història de l'art, història i cultura, disseny, escultura clàssica, construcció bioclimàtica, esteronomia de la pedra, etc. Treballa com a autònom en la seva pròpia empresa i tracta directament amb els seus clients: la majoria residents a la Serra de Tramuntana.

George Kiernan · Cabrito, USA, 1943
Clown

George Kiernan, conegut sota el mal nom de Cabrito, és de las Vegas (USA), clown de professió. Sempre li ha atret l'arquitectura tradicional. L'any 2009 va atendre un simposium a Deià sobre la tècnica de construcció de pedra en sec, on va conèixer en Lluç Mir, aleshores monitor d'aquell encontre. El juny de 2010, va decidir tornar a Mallorca per aprendre els secrets d'aquest ofici incorporant-se a l'equip de treball de'n Lluç.

Andrew Lloyd Webber
South Kensington, Londres, 1948
Compositor musical

Possiblement, el compositor musical viu més important de l'actualitat. Ha produït 16 musicals, dues bandes sonores i una missa réquiem en llatí. Al seu currículum hi ha tres premis Tony, tres premis Grammy, un Oscar, un Emmy Internacional, sis premis Olivier i un Globo d'Or. Entre les seves obres destaquen Jesucrist Súper Star, Evita, Cats, El Fantasma de l'Òpera, la cançó Amics per sempre, del jocs olímpics de 1992 a Barcelona. Te una casa a deià des de fa 6 anys, on sovint hi ve a passar les vacances i a compondre.

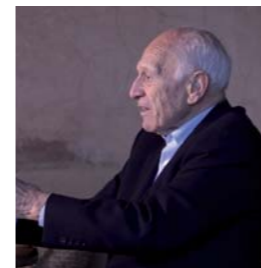
Michael Douglas · New Jersey, USA, 1944
Productor i actor de cinema

Michael Douglas, la famosa estrella de Hollywood, guanyador de dos oscar, ja fa 25 anys que resideix a Mallorca, on passa les seves vacances a la històrica finca de s'Estaca, construïda per l'Arxiduc Luis Salvador d'Àustria al segle XIX, situada entre Valldemossa i Deià. L'any 2000, Douglas va finançar la construcció d'un centre d'interpretació de la Serra de Tramuntana, "Costa Nord". A finals de 2004, Costa Nord va ser adquirida pel Govern de les Illes Balears que la va convertir en la ser de la Fundació pel Desenvolupament sostenible de les Illes Balears creada a principis de 2005.

Antoni Font Gelabert · Mallorca, Espanya, 1964
Biòleg

Antoni Font és biòleg, Màster en Ciència i Tecnologia ambiental, consultor ambiental, activista i ex director del GOB. Impulsor de l'associació Amics del Barranc de Biniraix. Ha contractat a en Lluç Mir i el seu equip per a restaurar les marjades de la seva finca al Barranc de Biniraix.

Jordi Bonet · Barcelona, 1925
Arquitecte

Jordi Bonet i Armengo és un arquitecte català, fill del també arquitecte Lluís Bonet i Garí, qui va treballar amb Gaudí a les obres de la Sagrada Família. Bont va seguir l'estil de Gaudí en algunes de les seves obres. Va ser director general de Patrimoni Artístic de la Generalitat (1981-1984), des de 1987 és el director de les obres de la Sagrada Família. El 1998 va ser nomenat president de l'Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi. Ha rebut els premis Ciutat de Barcelona i el de l'Institut d'Estudis Catalans així com la Creu de Sant Jordi. El seu pare va comprar una casa de pedra a Lluç a mitjans dels anys 40. Ell hi ha vingut sempre d'ençà que era nin. S'estima Mallorca.

L'OBRA D'UN GEGANT

Direcció i guió

ANTONI MIR

Producció executiva

PERE MUÑOZ

MIQUEL VERD

Direcció Producció

KIKE BOLADO

Direcció de fotografia

DAVID BONET

So

TOLO PERELLÓ

Muntatge

ARIADNA RELEA

Amb la participació especial de

MICHAEL DOUGLAS

ANDREW LLOYD WEBBER

JORDI BONET

Amb la participació de

LLUC MIR

GEORGE A. KIERNAN "CABRITO"

ANTONIO BERRIO

FRANCISCO CERVAM

FRANCESC PASTOR "MESTRE XESC"

ANTONI FONT

WILLIAM GRAVES

TOMÁS LIPPS

Assessor de continguts

PERE ANTONI PONS

Producció

GABRIELA BONET

RAFEL DURAN

CRISTINA FUSTER

JAIME PONS

ENRIQUE TOMÁS DUARTE

JÚLIA DOT

So directe

TOLO PERELLÓ

ERIC F. KRYGELMANS

Foquistes

RAFAEL MIRALLES

LUÍS GUERVÓS

CHRISTIAN POVEDA

Maquinista

PABLO BOHIGAS

Elèctrics

PABLO BOHIGAS

MANUEL BARROS

WILLIAM SPRUYTTE

Imatges timelapse

MARCOS MOLINA

Imatges aèries

SKY HELICÓPTEROS

Operador wescam

JAVIER CORDERO

Operador steadicam

JESÚS GARCÍA

2ª UNITAT

(Escenes Michael Douglas - Andrew Lloyd Webber)

Direcció de fotografia

NICOLÁS PINZÓN SARMIENTO

So directe

DANI BAYÓN

Maquinista

ANTONI GOMIS

Operador steadicam

MALLORCA STEADI

Maquillatge

MARÍA MARTÍN

CARME COLL

Correcció lingüística

CATERINA CANYELLES

Grafisme

JOSÉ MARÍA PARRA

Imatges d'arxiu

FAMÍLIA GRAVES

TOM WEEDON

Música

Nocturne in B, op. 913 Concerto # 2 in F minor, op. 21-2

FRÉDÉRIC CHOPIN

Nocturn per a un capvespre blau

ANTONI PARERA FONS

Orquestra Simfònica de Barcelona i

Nacional de Catalunya (OBC)

Dirigida per Josep Pons

Flatback Ford

LYNNEMUSIC

Agraïments

Antoni Mir Fullana

Anna Maria Agustí

Bar Bellavista (Finca Banyalbufar)

Ca n'Alluny

Cartoixa de Valldemossa

Escolania de Lluc

Ernest Riera Marí

Finca son Moragues

Genoveva Marí Torres

Gori Reynés (Ca'n Silles)

Hospital son Espases

Jesús Ginard

Joan Úbeda

La Perifèrica

Marta Urbina i Marc Barberà (son guardiola)

Marta zhein

Miramar

Paco Calatayud

Son Marroig

Stonefoundation

IRU SINGULAR © 2011

Amb la coproducció de

Amb el suport de

Amb el patrocini de

La pedra, les persones, el paisatge natural, la cultura... es fonen, entre el cel i la mar, per generar un dels espais més extraordinaris de la Mediterrània, la serra de Tramuntana.

L'Obra d'un gegant és un document únic per conèixer la Serra des dels ulls d'aquells que dia rere dia matenen viu un patrimoni excepcional, la pedra en sec, i les vivències de personatges universals que han fet de l'illa de Mallorca casa seva.

